

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
 Enhet 2
 Ann-Louise Jonsson

DOM
 2012-05-02
 Meddelad i
 Falun

Mål nr
 967-12

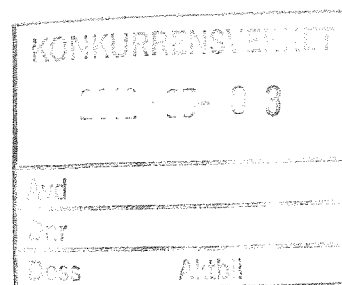
SÖKANDE

Höglands Logistik AB, 556650-7439
 Telegatan 2
 571 38 Nässjö

MOTPART

Trafikverket
 781 89 Borlänge

Ombud: Annica Bengtsson
 Juridik och planprovning
 Trafikverket
 781 89 Borlänge

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, LUF

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bestämmer att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts på så sätt att en ny anbudsutvärdering ska göras vid vilken alla de i förfrågningsunderlaget angivna underkriterierna utvärderas och den ursprungligt angivna betygsskalan för mervärde används.

Dok.Id 57383

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 45	Kullen 4	023-383 00 00	023-383 00 80	måndag – fredag
S-791 21 Falun		E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se		08:00-12:00 13:00-16:00

BAKGRUND

Trafikverket genomför en upphandling avseende ”Leveranser av Inrikes landsvägstransporter” med diarienummer TRV 2011/31486. Upphandlingen genomförs som ett förhandlat förfarande över tröskelvärdet enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, LUF. Tilldelningsbeslut meddelades den 10 februari 2012, varvid anbuderna från Schenker och DHL antogs.

YRKANDEN M.M.

Höglands Logistik AB (i det följande Bolaget) begär överprövning - såvitt avser Delområde 2 Partigods - och anför i korthet följande till stöd för sin talan. Utvärderingen har inte skett i enlighet med vad som anges i förfrågningsunderlaget gällande poängberäkning och betygssättning. Poängskalorna för underkriterierna i ”Service Prestation” har ändrats, vilket medför ändrade förutsättningar för mervärdesavdraget. Bolagets framräknade jämförelsesumma är således felaktig, vilket i sin tur resulterar i en felaktig rangordning. Bolaget har även fått för låga poäng vid utvärderingen av flera av de underkriterier som ingår i ”Service Prestation”. Trots att Bolaget har det klart lägsta anbudet har man, till följd av Trafikverkets subjektiva bedömning och felaktiga beräkning, fått den högsta jämförelsesumman. En av de andra anbudsgivarna har fått betyget för ”styckesändningar” kraftigt justerat efter förhandling. För vissa av kriterierna har Trafikverket använt en relativ betygssättning, vilket inte stämmer med vad som anges i förfrågningsunderlaget. Kriterierna för betygssättningen är även oklart definierade och ger utrymme för subjektiva bedömningar. Trafikverket har dessutom valt att endast teckna kontrakt med två leverantörer inom delområdet Partigods, trots att man antagit tre leverantörer för de övriga två delområdena inom upphandlingen. Bolaget lider eller riskerar att lida skada genom Trafikverkets tilldelningsbeslut.

Trafikverket motsätter sig Bolagets ansökan och anför i korthet följande. Upphandlingen har genomförts i enlighet med LUF och de gemenskaps-

rättsliga principerna. Utvärderingen har skett i enlighet med vad som anges i förfrågningsunderlaget. Utvärderingen av kriteriet ”Service Prestation” är korrekt och de mervärden som Bolaget redovisar i sitt anbud resulterar i den högsta jämförelsesumman. Justeringen av betygsskalan har inte påverkat resultatet av utvärderingen och Bolaget har således inte lidit någon skada. Av förfrågningsunderlaget UUB.152 framgår vidare att Trafikverket avser att teckna avtal med 1 – 3 rangordnade leverantörer/delområde.

FÖRFRÅGNINGSUNDERLAGET

I UFB.522 ”Utvärderingskriterier” anges följande. Trafikverket kommer att anta det/de ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet/anbuderna per delområde och utvärdering kommer att ske enligt den s.k. mervärdesmetoden. Följande omständigheter kommer att tillmätas betydelse vid anbudsprövningen:

1. Anbudssumma (Anbuds-/Prissammanställning, Bilaga 1)
2. Service Prestation (Bilaga 3/3B). Max mervärde för Service Prestation: 23 807 678 SEK.

Utvärdering sker enligt nedan:

1. Utvärderingskriterier förutom anbudssumma betygssätts med 0 till 5 poäng/betyg, där 5 är högsta betyget.
2. Poängen divideras med 5, dvs. bestäms som en andel av högsta betyg. Andelen multipliceras med maximalt mervärde vilket ger mervärdet för kriteriet.
3. Mervärde för utvärderingskriterier subtraheras från anbudssumman. Resultatet betecknas anbudets jämförelsesumma.
4. Anbud med lägst jämförelsesumma vinner upphandlingen. Negativa jämförelsetal kan förekomma.

Beskrivning av utvärderingskriterier

Service Prestation beskrivs av leverantör i Bilaga 3 (se Bilaga 3, sista sidan) och bedöms av Trafikverket enligt Bilaga 3A-C.

I Bilaga 3 (Service/Prestation, anbudssammanställning), sista sidan, anges följande. Bedömning sker med betyg 0 – 3 enligt exempel Bilaga 3 A(-C) som görs för varje delområde. Bedömningsbetyg ovan genererar följande poäng:

Poäng	100-114	ger betyg 5
Poäng	90-99	ger betyg 4
Poäng	70-89	ger betyg 3
Poäng	51-69	ger betyg 2
Poäng mindre än 50		ger betyg 1

Betyg 1 – 5 används som mervärde (Service Prestation) för utvärdering mot anbudssumma (per delområde), se UFB 522 (Upphandlingsföreskrifter).

Av Bilaga 3 B (Sammanställning Service Prestation [underlag för betyg]) framgår att varje underkriterium ges maxbetyget 3 och att det totala maxbetyget för samtliga utvärderade kriterium uppgår till 114. Betygsuppfyllelse av Trafikverkets önskemål: 0 = Uppfyller ej; 1 = Uppfyller till vissa delar; 2 = Uppfyller till stora delar; 3 = Uppfyller helt.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

I mål om överprövning enligt LUF gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart och tydligt sätt anger vilka omständigheter han grundar sin talan på (RÅ 2009 ref. 69).

Förvaltningsrätten har således att pröva om det på grundval av vad Bolaget anfört är visat att Trafikverket har brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LUF och att detta medfört att Bolaget lidit eller kan komma att lida skada (16 kap. 6 § LUF). De grundläggande principerna innebär att upphandlande enheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt, genomföra upp-

handlingar på ett öppet sätt samt iaktta principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (1 kap. 24 § LUF).

Justerad betygsskala

Bolaget gör bl.a. gällande att utvärderingen av kriteriet ”Service Prestation” inte har skett i enlighet med vad som anges i förfrågningsunderlaget och ifrågasätter riktigheten i att Trafikverket under upphandlingens gång har ändrat poängsumman och betygsskalan. Bolaget pekar på att den ändrade betygsskalan ger andra förutsättningar för mervärdesavdraget, vilket i sin tur medför att anbudens jämförelsesummor blir felaktig och som en följd av detta även rangordningen mellan anbuden. Trafikverket bekräftar att betygsskalan har justerats på det sätt Bolaget uppger, men gör gällande att Bolaget inte lidit eller riskerar att lida något skada härigenom då Bolagets jämförelsesumma inte ändras till följd av justeringen. Trafikverket uppger som skäl för justeringen att anbuden visat sig vara mycket bristfälliga när det gäller några av kriterierna i ”Service Prestation”, och att Trafikverket därför uteslutit dessa kriterier från utvärderingen. Poängskalan justerades sedan utifrån den nya totalsumman för de aktuella kriterierna, vilken kom att uppgå till 103 poäng.

Vid genomförande av ett upphandlingsförfarande gäller att den upphandlande enheten i förfrågningsunderlaget dels ska redovisa de krav som ställs på anbudsgivarna, dels redogöra för hur utvärderingen av anbuden ska gå till. I det allmänna kravet på transparens ligger att anbudsgivarna ska kunna utforma sina anbud på ett sådant sätt att de är så konkurrenskraftiga som möjligt utifrån de i förfrågningsunderlaget givna förutsättningarna. Anbudsgivarna ska också kunna räkna med att den upphandlande enheten vid utvärderingen följer det redovisade tillvägagångssättet. Av likabehandlingsprincipen följer vidare att anbudsgivarna ska behandlas på samma sätt och att den upphandlande enheten därvid inte får bortse från vad som angetts i förfrågningsunderlaget.

Förvaltningsrätten konstaterar att Trafikverket vid utvärderingen av ”Service Prestation” har valt dels att helt utesluta vissa i förfrågningsunderlaget angivna kriterier från utvärdering, dels att åsätta ett av underkriterierna maxbetyget 1 istället för tidigare angivna maxbetyget 3. Trafikverket har som en följd av färre utvärderade underkriterier ändrat betygsskalan för mervärde på följande sätt:

Poäng	103-87	ger betyg 5
Poäng	86-73	ger betyg 4
Poäng	72-59	ger betyg 3
Poäng	58-45	ger betyg 2
Poäng	44-0	ger betyg 1

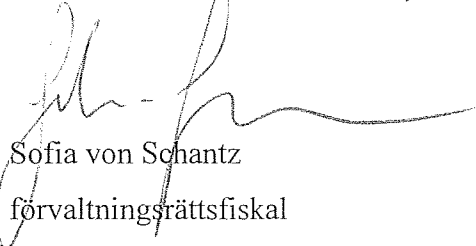
Trafikverket har uppgett att skälet till att vissa underkriterier uteslutits från utvärderingen är att anbudena visat sig vara mycket bristfälliga. Trafikverket har dock inte närmare redogjort för vad de påstådda bristerna består i och har inte heller lämnat någon förklaring till varför man valt att utesluta de aktuella kriterierna istället för att, i enlighet med vad som anges i förfrågningsunderlaget Bilaga 3 B, utvärdera desamma och för det fall dessa inte bedöms uppfylla önskemålen tilldela dem betyget 0. Även om Trafikverket får anses ha beaktat likabehandlingsprincipen så till vida att samtliga anbud har utvärderats och betygssatts efter samma justerade betygsskala, anser förvaltningsrätten att Trafikverkets agerande vid utvärderingen lämnar ett stort utrymme för godtycklighet och att det inte varit tillräckligt förutsebart. Förfarandet måste mot den bakgrunden anses strida mot kraven på öppenhet och transparens i LUF.

För att ett ingripande enligt LUF ska ske krävs också att Bolaget i vart fall riskerat att lida skada till följd av förfarandet. Av UFB.522 framgår att anbud med lägst jämförelsesumma vinner upphandlingen. Trafikverket har angett att Bolaget inte lider eller riskerar att lida någon skada med hänsyn till att Bolagets jämförelsesumma inte ändras till följd av justeringen av

betygsskalan. Bolaget får vid utvärderingen av ”Service Prestation” 54 poäng, vilket genererar betyget 2, oavsett om betygsskalan justeras eller inte. Av Trafikverkets utvärderingssammanställning framgår vidare att de övriga två lämnade anbuden i upphandlingen erhållit 77 respektive 78 poäng vid utvärderingen av kriteriet ”Service Prestation”. Såvitt förvaltningsrätten kunnat utläsa har dessa poäng, till följd av den justerade betygsskalan, däremot genererat ett högre betyg än vad som varit fallet om Trafikverket tillämpat den i förfrågningsunderlaget angivna betygsskalan. Dessa anbud har vid utvärderingen således erhållit ett högre mervärde och därmed även en lägre jämförelsesumma än vad som annars varit fallet. Förvaltningsrätten anser mot den bakgrunden att Bolaget i vart fall måste anses ha riskerat att lida skada till följd av Trafikverkets agerande och att det därför finns skäl för ingripande enligt LUF. Med hänsyn till att bristerna inte är hänförliga till det konkurrensuppsökande skedet, är rättelse en tillräckligt ingripande åtgärd (jfr. RÅ 2005 ref. 47). Upphandlingen ska därför rättas på så sätt att Trafikverket genomför en ny anbudsutvärdering vid vilken alla de i förfrågningsunderlaget angivna underkriterierna utvärderas och den ursprungligt angivna betygsskalan för mervärde används.

Vid denna utgång saknas skäl att pröva övriga av Bolaget åberopade grunder.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1 C LOU).

Sofia von Schantz
förvaltningsrättsfiskal